

Somealustojen päätökset voivat järkyttää sananvapautta myös Euroopassa

Toimittaja Siiri Julkunen

Metan perustaja ja johtaja Mark Zuckerberg ilmoitti vuoden alussa poistavansa faktantarkistajat palveluistaan, kuten Instagramista ja Facebookista. Tämä tarkoittaa siis käytännössä sitä, että esimerkiksi vihapuhetta ei erikseen moderoida ja käyttäjät voivat kommentoida mielipiteitään vapaammin.

Kommenttien arviointi ja ilmoittaminen on muutoksen jälkeen itse käyttäjien vastuulla.

Ilmoituksen perusteella uudistus tulee voimaan ensin vain Yhdysvaltoihin. Tutkija Esa Sirkkunen, miten tämä vihapuheen salliminen voi näkyä myös eurooppalaiselle ja suomalaisella somen käyttäjällä?

Tutkija Esa Sirkkunen

No se voi näkyä ehkä viiveellä, että nythän meillä vielä on EU:ssa aika voimakas tällainen lainsäädäntö, joka edellyttää näiltä alustoilta faktantarkistusta.

Toimittaja Siiri Julkunen

Ristiriita syntyy siinä, että Euroopalla ja Yhdysvalloilla on eri näkemys sananvapaudesta. Zuckerbergin mielestä faktantarkistajat olivat poliittisesti puolueellisia ja siksi ne piti poistaa.

Tutkija Sirkkunen on huomannut mielipiteiden muutosta myös EU:n sisällä.

Tutkija Esa Sirkkunen

EU:lla on ollut aikaisemmin hyvinkin yksimielinen kanta, mutta se on nyt alkanut vähän rakoilemaan juuri sen takia, että kun sieltä äänet oikealta varsinkin on pitänyt tätä moderointia ja faktantarkistusta poliittisena.

Toimittaja Siiri Julkunen

Zuckerbergin ajatusta itse moderoinnin poliittisuudesta Sirkkunen ei kuitenkaan osta.

Tutkija Esa Sirkkunen

Että kyse ei välttämättä ole mielestäni kuitenkaan tästä poliittisuudesta vaan siitä, että he mielellään unohtaisivat tän oman faktantarkistusjärjestelmänsä ja mieluummin jättäisivät sen käyttäjien varaan.

Toimittaja Siiri Julkunen

Kysyimme opiskelijoilta, Siiriltä ja Ainolta, ovatko he nähneet vihapuhetta somessa ja mitä tunteita vihapuheen mahdollinen salliminen heissä herättäisi?

Siiri

Oon vähän kaikkialla, etenkin just jossain Tiktokissa tai muualla, että sinänsä ei ole ehkä mikään uusi juttu.

Aino

Joo, on se kyllä tosi silleen normaalia tavallaan törmätä semmoiseen [vihapuheeseen] jo.

No mun mielestä toi on silleen huolestuttavaa tietenkkin, että on noin tommonen iso alusta tommonen maailmanlaajuinen ja noin silleen vaikutusvaltaiset ihmiset siellä takana niin kun pystyy mahdollistaa tuollaista vihaa ja niinku jo valmiiksi silleen heikommassa asemissa olevia ihmisiä kohtaan.

Toimittaja Siiri Julkunen

Tutkija Esa Sirkkunen kannustaakin EU:ta pitämään kantansa vihapuheen moderoinnissa.

Tutkija Esa Sirkkunen

Ja eurooppalaisena toivoisi, että tää niinku vastuullisuus edelleen sosiaalisessa mediassa säilyisi ja sen ei millään järkevällä tavalla voida kuitenkaan katsoa kaventavan sellaista sananvapautta, jossa myös sanojalla on vastuu siitä mitä hän sanoo.